

Wat maakt de Buizerd spoorwegslachtoffer?

Roland-Jan Buijs

Het antwoord op bovenstaande vraag is mij tot dusver niet geheel duidelijk. Wekelijks bereis ik het traject Bergen op Zoom-Goes van en naar school. Op dit traject, in totaal circa 37 km spoorbaan, heb ik afgelopen winter (1994/95) een zevental Buizerds gevonden.

De eerste werd door mij op 21 oktober 1994 gevonden bij Kruiningen (Zld). Het betrof een adult exemplaar zonder zichtbare verwondingen. Ruim zeven meter van deze vogel vandaan lag een opengereten fazantehaan. Waarschijnlijk was mijn Buizerd hierop afgekomen en is daarbij in aanvaring gekomen met een passerende trein.

De tweede Buizerd, gevonden op 21 december 1994, lag opmerkelijk genoeg naast het perron van het station Kappelle-Biezelinghe, wederom een adult exemplaar. Ook deze vogel had geen zichtbare verwondingen. Toen ik biometrische gegevens van de vogel aan het noteren was, kwam er een man naar mij toegestapt. Met een vies gezicht kijkend, zei hij tegen mij: "ze hebben die klamper* geschoten, hé". Ik keek verbaasd en vroeg de man waarom hij dat dacht. Hij vertelde dat hij duivenmelker was en dat verschillende van zijn collega's duivenmelker zo'n vogel liever dood dan levend zien. Ik luisterde naar zijn tragische voorvallen die hij had gehad met zijn duiven in verband met roofvogels. Hij zei op het einde van de rit dat hij wel begreep dat de natuur nu eenmaal zo in elkaar zat. Daarop zei hij, wijzend naar de Buizerd, dat hij nog nooit zo'n bruine grote roofvogel op zijn duiventil had zien zitten. Ik vertelde hem dat deze vogel een Buizerd was en dat zijn voedsel hoofdzakelijk uit muizen en aas bestond en dat postduiven buiten zijn menu vallen. Na enige tijd vertrok meneer weer, maar hij liet toch bij mij wat achterdocht achter over de doodsoorzaak van deze Buizerd.

Ook mijn derde Buizerd, dezelfde dag gevonden, was een volwassen vogel. Dit dier lag langs het spoorwegtalud ter hoogte van Waarde. De doodsoorzaak was snel te achterhalen. De rechtervleugel was 180 graden gedraaid en op het schouderblad afgebroken. Uit oren en neus kwam bloed tevoorschijn. Deze vogel was onherroepelijk tegen kabels boven het spoor of tegen de trein gevlogen.

Dit is ook mijn vierde Buizerd overkomen. Ik ontdekte deze vogel op 21 januari bij Rilland-Bath. Het ging om een juveniel exemplaar. De linker-vleugel lag zo'n tien meter verderop.

De vijfde Buizerd lag verspreid over 100 meter spoorrails bij het oude station van Woensdrecht. Dit volwassen exemplaar werd gevonden op 24

februari en was zo beschadigd dat de oorzaak van het overlijden niet te achterhalen viel.

De zesde vogel, gevonden op 10 maart, was een juveniel (tweede kalenderjaar). Hij lag vlakbij Krabbendijke tegen de spoorrails en vertoonde vleugel- en pootletsel. Dit leek eveneens een draadslachtoffer.

De zevende vogel vond ik op 10 maart bij Kruiningen vlakbij het kanaal door Zuid-Beveland samen met een vriend, die de vogel ook ontdekte vanaf de parallelweg. We vonden alleen een vleugel en borstbeen; het betrof een adulte vogel.

Geen van de zeven vogels bleek geringd, dus de herkomst is niet te achterhalen. Alle vogels hadden een overwegend donker verenkleed. Mijn conclusie is dat de lage vliegstyl van Buizerds ze de das om doet bij kabels op een hoogte zoals bij een spoorbaan. Ook het azen op dode dieren is een gevaarlijke bezigheid in de buurt van een spoorbaan. Als deze conclusie juist is, zal de Bruine Kiekendief ook gevoelig moeten zijn voor laaggespannen kabels. Meldingen hiervan zullen dit moeten bevestigen.

Tijdens het lopen langs het spoor ontdekte ik ook nog andere vogels die het slachtoffer waren geworden, onder andere 3 Ransuilen, 1 Torenvalk en diverse duiven en eenden. Ik hoop dat zeven Buizerds in zo'n korte tijd langs zo'n relatief klein traject op toeval berust. Anders is het een probleem waar men zich druk over kan maken.

* klamper is een Zeeuwse benaming voor Havik of Sperwer, vooral gebruikt door niet-roofvogelliefhebbers.

Summary: The Common Buzzard *Buteo buteo* as victim of railroads

In the winter of 1994/95 seven dead Common Buzzards were found along 37 km of railroad in the southwestern part of The Netherlands. Six birds showed fractures, indicating collisions with trains or cables. One bird may have been shot.

Adres: Molenakkers 22, 4634 VE Woensdrecht